

Győri Ítéltábla

Pf.IV.20.174/2020/9/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Budaházi János ügyvéd (cím5) által képviselt Felperes1 (cím2) I. r. és Felperes2 (cím2) II. r. felperesnek a dr. Matuszka István jogtanácsos (Cím1.) által képviselt Alperes1 (Cím1.) I. r. alperes és a Máté Ügyvédi Iroda (cím7., eljáró ügyintéző: dr. Máté Szabolcs) által képviselt Alperes2 (cím3) II. r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2020. november 4. napján kelt 13.P.20.007/2020/33. számú ítélete ellen a felperesek által 34. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, míg a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket részben és akként változtatja meg, hogy az I. és II.r. felperesek által külön felhívásra az állam javára fizetendő illeték összegét 130.000,- (egyszázharmincezer) Ft-ra leszállítja azzal, hogy annak megfizetésére az I. és II.r. felperesek egyetemlegesen köteles.

Köteles az I. és II.r. felperes egyetemlegesen az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni az állam javára 173.340,- (egyszázhetvenháromezer-háromszáznegyven) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Köteles az I. és II.r. felperes egyetemlegesen megfizetni 15 napon belül a II.r. alperesnek 31.750,- (harmincegyezer-hétszázötven) Ft másodfokú perköltséget, viseljék továbbá a másodfokú eljárásban felmerült saját költségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. r. felperes mint adós, a II. r. alperes mint adós és zálogkötelezett, valamint az I. r. alperes mint hitelező 2006. december 8-án közjegyzői okiratba foglaltan 33.950 CHF összegű ingatlan jelzálogjoggal biztosított devizaalapú általános jelzálogkölcsön szerződés kötöttek azzal, hogy a hitelező a kölcsönösszeg folyósítását forintban, legfeljebb 5.000.000,-Ft erejéig vállalta. A szerződés szerint a kölcsön két részből állt. Az I. r. felperesnek a K&H Nyrt-nél fennálló kölcsöntartozásának kiváltására szolgáló kölcsönrész (I. kölcsönrész) összegét a szerződés 2. pontja 18.230 CHF-ben, legfeljebb 2.685.000,-Ft-ban határozta meg. A hitelkiváltási célú kölcsönrészen felül a kölcsön második részét (II. kölcsönrész) egy 15.720 CHF, legfeljebb

2.315.000,-Ft összegű szabad felhasználású célú kölcsönrész képezte. Mindkét kölcsönrész vonatkozásában a szerződés tartalmazta, hogy a hitelező a kölcsönt valamennyi folyósítási feltétel teljesülését követő 10 napon belül forintban folyósítja a szerződés 3.2., illetőleg 8.2. pontjában meghatározott feltételek szerint. Mindkét kölcsönrész biztosítékát képezte az esztergomi 600 hrsz-ú ingatlanra a hitelező javára bejegyzett jelzálogjog (kölcsönszerződés 4. és 9.1. pontja).

[2] Az I. számú kölcsönrész futamidejének kezdő időpontja 2007. január 15., a lejárat 2021. január 15. (szerződés 5.1. pont), míg a II. számú kölcsönrésznél a futamidő kezdő időpontja 2007. február 15., a lejárat 2021. február 15. (10.1. pont). Az ügyleti kamat mértékét mindkét kölcsönrész vonatkozásában a szerződés 4,35 %-ban határozta meg azzal, hogy az 0,5 %-os mértékű kockázati kamatfelárat tartalmaz, a kölcsön ügyleti kamatába 6 havi kamatperiódusonként változhat (szerződés 5.2., illetőleg 10.2. pont). Az I. kölcsönrész vonatkozásában a szerződéskötéskori kamat változatlanul maradása mellett az ügyleti kamat összege a teljes futamidőre 5.851,47 CHF, a II. kölcsönrész esetén 5.044,29 CHF. Mindkét kölcsönrész vonatkozásában a kezelési költség 0,22 %-ban, éves mértéke 2,64 %-ban, változatlan kezelési költség és a felperesek szerződésszerű teljesítése esetén annak összege a I. kölcsönrész vonatkozásában 3.929,28 CHF, a II. kölcsönrész vonatkozásában 3.388,08 CHF. Mindkét kölcsönrész vonatkozásában a THM 6,28 %-ban került meghatározásra (szerződés 5.5. és 10.5. pont). Az I. kölcsönrészt illetően az induló havi törlesztőrészlet összege 152,49 CHF, az első törlesztőrészlet esedékessége 2007. február 15., míg a II. kölcsönrész vonatkozásában az induló havi törlesztőrészlet összege 131,48 CHF, az első törlesztőrészlet esedékessége 2007. március 15. Mindkét kölcsönrészt a felperesek 168 törlesztőrészlettel voltak kötelesek teljesíteni. Mindkét kölcsönrész vonatkozásában tartalmazta a szerződés, hogy a tőke, valamint a kamat havonta esedékessé váló része, továbbá a kezelési költség havi összege együttesen képezi a havi törlesztő összeget (szerződés 6.2. és 11.2. pont).

[3] A szerződés 14. pontja egységesen szabályozta a hitelezőt megillető felmondási jogot, felmondási okként nevesítve többek között, ha az adós a szerződésből eredő bármely fizetési kötelezettségét annak esedékességét követő 30 napon belül nem teljesíti.

[4] A szerződés 15.1. pontja tartalmazta, hogy a kölcsön árfolyamkockázatával kapcsolatban az adós kijelenti, hogy az erre vonatkozó hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő árfolyamkockázattal tisztában van. A szerződés aláírásával az adós tudomásul vette azt is, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Kijelentette továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta.

[5] A szerződés 15.6. pontja szerint az egyedi szerződés részévé vált az FHB Jelzálogbank Nyilvánosan Működő Részvénytársaság Lakossági Hitelezési Üzletszabályzata.

[6] A felek a szerződést a hitelbírálati kölcsönrész vonatkozásában 2009. október 28-án közjegyzői okiratba foglaltan módosították.

[7] Az I.r. alperes a perbeli kölcsönszerződésből eredő követelését 2019. április 26-án a II.r. alperesre engedményezte.

[8] A felperesek a szerződés szerinti fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért az I. r. alperes közjegyzői okiratba foglaltan a szerződést 2017. április 5-én azonnali hatállyal felmondta.

[9] Az I. r. alperes a 2014. évi XL. törvény szerint a felperesekkel elszámolt, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

[10] A felperesek módosított kereseti kérelmükben annak megállapítását kérték, hogy a perbeli szerződés érvénytelen. Kérték, hogy a bíróság az érvénytelen szerződést nyilvánítsa érvényessé és a Kúria devizahiteles pereket vizsgáló Konzultációs Testületének 2019. június 19-i állásfoglalásában írt II. számú számítási mód alapulvételével állapítsa meg, hogy a felpereseknek összesen 2.166.744,-Ft tartozása áll fenn.

[11] Arra hivatkoztak, hogy a perbeli szerződés az 1996. évi XCII. törvény (Hpt.) 210. § (2) bekezdése és 213. § (1) bekezdés a), b), c), valamint e) pontjába ütközik, ezért az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 200. § (2) bekezdése szerint semmis. Ezt meghaladóan előadták, hogy az I. r. alperes elmulasztotta az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét, ezért a szerződés a Ptk. 205. § (3) bekezdésébe, valamint a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésébe ütközik. Előadták, hogy a kapott tájékoztatás alkalmatlan, tartalmilag elégtelen volt arra, hogy a szerződő felek közötti információs szintkülönbséget megszüntesse. Az árfolyamkockázatot a felperesekre telepítő szerződési rendelkezés a Ptk. 209-209/A. §-a szerint tisztességtelen, az nem felel meg a 2/2012. PK vélemény szerinti objektív és teljes körű tájékoztatás követelményének, a szerződéskötés során az I.r. alperes a Ptk. 4. §-ába ütköző módon járt el. A pénzügyintézet sem a CHF/HUF árfolyam korábbi, sem várható trendjéről nem tájékoztatta a felpereseket. Hivatkoztak a 93/13. EKG irányelv mellékletének 1.i) pontjára. Álláspontjuk szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatban a szerződés részévé vált tájékoztatás nem pótolja az I. r. alperest terhelő szóbeli tájékoztatási kötelezettséget. Kifejtették, hogy a szerződés rejtett befektetési szerződést leplez, valójában deviza kereskedelmi tevékenység valósult meg, amelynek kockázatát az I. r. alperes egyoldalúan a felperesekre terhelte. Állították, hogy a szerződés a Ptk. 227.§ (2) bekezdése szerinti lehetetlen szolgáltatásra irányul. Értelmezhetetlennek tartották a kölcsönösszeg devizában történt meghatározását. Hivatkoztak arra, hogy az egyedi szerződésben feltüntetett törlesztőrészletek, ügyleti kamat, teljes hiteldíjmutató, valamint költségek mértéke csupán tájékoztató jellegű lehetett, mert a szerződés aláírásának napján irányadó árfolyam alapján számolták ki, a folyósításkori árfolyam ekkor még nem volt ismert. A kezelési költség felszámítása tisztességtelen, mert az I. r. alperes annak ellenértékéért szolgáltatást nem nyújtott. Hivatkoztak arra is, hogy miután az I. r. alperes forintot folyósított, a kölcsönszerződés tárgya is kizárólag forint lehet.

[12] Az I. r. alperes ellenkérelmében a felperesi kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a szerződés 15.1. pontjában megfelelően feltárta az árfolyamból eredő kockázatokat a felperesek számára. Hivatkozott arra, hogy a szerződés eleget tesz a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjában írtaknak, így a felpereseknek az ezzel kapcsolatos kereseti kérelme sem lehet alapos. A II. r.

alperes az I. r. alperessel egyező módon és indokok alapján kérte a kereset elutasítását, a felperesek perköltségben marasztalását.

[13] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. r. alperesnek 317.500,-Ft, a II. r. alperesnek 50.000,-Ft perköltséget, az állam javára pedig fejenként 300.000,-Ft feljegyzett illetéket.

[14] Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a per tárgyát képező szerződésre a 2006. december 8-án hatályos jogszabályi rendelkezések -a Ptk. és a Htp. - az irányadók. Rögzítette, hogy amennyiben a hitelintézet által a fogyasztóknak az árfolyamkockázattal kapcsolatban nyújtott tájékoztatás tisztességtelensége lenne megállapítható, az az egész szerződés érvénytelenségét eredményezné. Rámutatott, hogy a 2/2014. PJE határozatból következően az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor nem volt világos, nem volt érthető, az alapján a fogyasztó alappal gondolhatta, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli. Rögzítette, hogy a kockázatteltérő nyilatkozat a Hpt. 203. §-ában írtaknak megfelelően a felperesek által nem vitatottan aláírásra került. Kifejtette, hogy az I. r. alperesi árfolyamkockázatról szóló tájékoztatása megfelelt az azzal szemben a 2/2014. PJE-ben, a 6/2013. PJE-ben, valamint az EUB C-51/17. számú döntésének 73-76. és 78. pontjában, továbbá az EUB C-186/16. számú, az EUB C-76/2010. számú és az EUB C-227/18. számú döntéseiben meghatározott feltételeknek. A perben meghallgatott tanúk vallomása alapján igazoltnak találta, hogy az I. r. alperes szóban is megadta a szükséges tájékoztatást az árfolyamkockázattal kapcsolatban a felperesek számára. A tanúvallomások alapján az is megállapítható volt, hogy a perbeli szerződésnek a közjegyzői okiratba foglalása során a közjegyző teljes terjedelmében felolvasta a végleges szerződést a fogyasztók számára. Rögzítette, hogy a közjegyzői okiratot készítő közjegyzőhelyettes vallomása is azt támasztotta alá, a közokiratba foglalás során a közjegyzőhelyettes is felhívta a felperesek figyelmét az árfolyamkockázatra. Erre figyelemmel az árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatos kereseti kérelmet a törvényszék nem találta alaposnak.

[15] Az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak azt sem, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába ütközik. Rögzítette, hogy a felek megállapodása egyértelműen tartalmazta a szerződés tárgyát, a kölcsön összegét, azt mind svájci frankban, mint forintban meghatározta. A szerződés kifejezetten rögzítette a THM mértékét. A törvényszék rámutatott, hogy amennyiben a THM nem az ügylet tényleges terheit mutatta volna, az nem a szerződés semmisségét eredményezné, hanem akarati hiba miatt a Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdése alapján annak megtámadására adhatna alapot, a felperesek azonban ilyen tartalmú kereseti kérelmet nem terjesztettek elő. E körben utalt az 1/2016. PJE határozatra. A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára alapított kereseti kérelem kapcsán kifejtette, hogy a perbeli szerződés mind az ügyleti kamatot, mind a költségeket tartalmazza. Alaptalannak találta azt a felperesi érvelést, hogy a kezelési költséggel szemben nem állt alperesi ellenszolgáltatás. Rámutatott, hogy a Hpt. 212. § (1) bekezdése, valamint 2. számú mellékletének III.7. pontja szerinti előírásoknak a perbeli szerződés maradéktalanul megfelel. A kereseti kérelemben írtakkal szemben a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának megfelelően tartalmazta a havi törlesztőrészletek összegét és a kezelési költség mértékét is.

[16] Az elsőfokú ítélet szerint a felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a perbeli szerződés befektetési szerződést leplez. Az alperesek nem végeztek tiltott befektetési tevékenységet, sem pénzváltási tevékenységet, nem kötöttek számukra tilalmazott jogügyletet. Rögzítette, hogy az általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak, ehhez elégséges volt, ha azok tartalmát a felperesek megismerték, illetőleg megismerhették. A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerinti feltételek teljesültek. Rögzítette, hogy a felperesek ugyan utaltak arra, hogy az alperes belső információkat használt fel, azonban ezzel kapcsolatban konkrét előadást nem tettek, bizonyítási indítvánnyal nem éltek, így ezt a kérdést részletesebben érdemben vizsgálni nem lehetett. Alaptalannak találta azt a felperesi érvelést is, hogy a szerződés a Ptk. 277. §-ába ütközően lehetetlen szolgáltatásra irányult. Megállapította, hogy a devizaalapú szerződés önmagában nem tekinthető lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződésnek. A perbeli kölcsönszerződés nem ütközött jóerkölcsbe, az a jogszabályi feltételeknek megfelelően került megkötésre. Rámutatott, hogy a felperesek az I.r. alperes részéről semmilyen megtévesztő jellegű magatartást nem bizonyítottak, de e vonatkozásban részletes tényelőadást sem tettek. Lényegében az ezzel kapcsolatos hivatkozásuk az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége körében kifejtett érvelésük részét képezte. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a hitelbírálati eljárás célja nem a hitelfelvevő tájékoztatása, az azzal kapcsolatos adatok az adósok számára nem nyilvánosak, a hitelbírálati eljárás nem megfelelő elvégzéséhez az ágazati jogszabály nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét.

[17] Az elsőfokú perköltségről az 1952. évi III. törvény (Pp.) 77. és 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, a pertárgy értékét 5.000.000,-Ft-ban határozva meg.

[18] Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérték úgy, hogy az ítéltábla a módosított kereseti kérelemnek adjon helyt: állapítsa meg, hogy a perbeli szerződés érvénytelen, egyúttal nyilvánítsa azt érvényessé azzal, hogy a felperesek fennálló tartozása 2.166.744,-Ft.

[19] Fenntartották, hogy az árfolyamkockázatról kapott tájékoztatás nem volt teljes körű, megfelelő. Az I. r. alperes a tájékoztatás során megtévesztő módon tisztességtelenül járt el, a tájékoztatás tartalmilag nem tesz eleget az EUB C-26/13. számú ítélet 67., 70. és 74. pontjában foglaltaknak. A tájékoztatás nem tért ki arra, hogy az árfolyamkockázat a többszörösére is felemelkedhet. Az I. r. alperes nem hívta fel a felperesek figyelmét arra sem, hogy az átváltási árfolyam mellett a deviza kamatárfolyama is befolyásolja a törlesztőrészek nagyságát. Hivatkoztak a BDT2019. 4090. számú döntésre. Fenntartották, hogy az átlagos fogyasztó az I. r. alperestől kapott információk alapján nem tudta felmérni, hogy az árfolyamváltozásnak milyen hatásai lehetnek a törlesztőrészletre. Utaltak az EUB C-96/14. és az EUB C-51/17. számú ítéletben írtakra. Állították, hogy megfelelő tájékoztatás ismertetében a perbeli szerződést nem írták volna alá. Hangsúlyozták, hogy az írásbeli tájékoztatás nem helyettesíti a szóbeli tájékoztatást. Hivatkoztak a 6/2013. PJE-re, valamint a 2/2014. PJE-re, valamint több bírósági határozatra – többek között a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.113/2019/10/I. és Pf.IV.20.118/2019/13. számú ítéletére – azzal összefüggésben, hogy a perbeli árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelen volt. Rámutattak, hogy az I. r. alperes nem hívta fel a felperesek figyelmét a 2001. óta fennálló, majd 2008. február 26-án eltörölt intervenció sávjára sem. A felperesek alappal gondolhatták azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége. Az aláírt írásbeli tájékoztatásban csak azt vették tudomásul, hogy a törlesztőrészlet változhat. Fenntartották, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tisztességtelensége a 93/13. EGK irányelv 1. számú mellékletének

1.i) pontja alapján is megállapítható. Kifejtették, hogy a 6/2013. PJE nem értelmezhető szűken, így elsősorban a 2/2014. PJE-ben foglaltakra, valamint az EUB C-26/13. számú ítéletében írtakra figyelemmel kell vizsgálni a tájékoztató megfelelőségét. Nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat viselése a szerződés egyes rendelkezéseiből csak kikövetkeztethető, vagy az több különböző okiratban szereplő rendelkezések együttes értelmezését teszi szükségessé.

Fenntartották, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába, illetőleg a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközik. Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően hivatkoztak arra, hogy a kölcsön összege csak forint lehetett, az devizában nem határozható meg. Változatlanul állították, hogy a perbeli kölcsönszerződés sem a kölcsön összegét nem tartalmazta, sem azt nem határozta meg, hogy a havi törlesztéseket milyen árfolyammal kell számolni, főként azt nem, hogy az I. r. alperes által alkalmazott több napi árfolyamból a pénzintézet melyiket veszi figyelembe. Nem állapítható meg a szerződés alapján, hogy az I. r. alperes milyen árfolyamon számolt a szerződéskötéskor illetőleg a törlesztések során. A kölcsönszerződés nem rögzíti a folyósítás időpontját, ennek hiányában sérült az egyértelmű kiszámíthatóság elve. Fenntartották, hogy a kezelési költség ellenértékeként az I. r. alperes semmilyen szolgáltatás nem nyújtott, így az e címen követelt összeg a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerinti tisztességtelen szerződési rendelkezésen alapul.

Változatlanul utaltak arra, hogy a perbeli szerződés befektetési szerződést leplez, ami így megvalósítja a tisztességtelenség és jóerkölcsbe ütközést is. Fenntartották, hogy a perbeli szerződés a Ptk. 227. §-a szerinti lehetetlen szolgáltatásra irányul. Hangsúlyozták, hogy az árfolyamok kedvezőtlen változása indokolta tette volna, hogy az I. r. alperes a fennálló kölcsöntartozást forintra váltsa rá, mert a megemelkedett törlesztőrészek veszélyeztették a felperesek kölcsöntörlesztési képességét.

[20] A II. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében a támadott ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokai alapján. Kérte, hogy a másodfokú bíróság marasztalja a felpereseket a másodfokú eljárás költségeiben. Álláspontja szerint a tanúvallomásokból megállapíthatóan az árfolyamkockázattal kapcsolatban az I. r. alperes szóbeli tájékoztatást is nyújtott a felperesek részére, az adott tájékoztatás pedig tartalmilag megfelelt az azzal szemben támasztott követelményeknek. A felperesek az elsőfokú eljárás során úgy nyilatkoztak, a szerződéskötést megelőzően a szerződést módjukban állt átolvasni, azonban abból több szakkifejezés sem volt egyértelmű számukra. Ugyanakkor a felperesek az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéhez képest sem jártak el körültekintően mert a számukra nem, vagy nehezen értelmezhető szerződéses rendelkezések tartalmának megismerése érdekében a tőlük minimálisan elvárható magatartást nem tanúsították. Hangsúlyozta, hogy a kapott tájékoztatás alapján a felpereseknek tisztában kellett lennie a rájuk háruló árfolyamkockázattal. Kiemelte, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem elutasítására helytállóan került sor, a perbeli szerződés valamennyi kötelező tartalmi elemet magában foglalja. A kezelési költség tisztességtelenségével kapcsolat kereseti kérelem minden alapot nélkülöz, az ellentétben áll az EUB C-621/2017. számú ügyben hozott döntéssel. Utalt arra, hogy a perbeli szerződés nem leplez befektetési szerződést, az sem lehetetlen szolgáltatásra nem irányul, sem jóerkölcsbe ütközőnek nem minősíthető. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette azt is, hogy az I. r. alperes semmilyen megtevesztő jellegű magatartást nem tanúsított.

[21] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla azzal egészíti ki, hogy a perbeli szerződés megkötését megelőzően a felperesek által aláírt 2006. október 29-én kelt kölcsönkérelemben a felperesek úgy nyilatkoztak, hogy a bank felvilágosítását – amely szerint a devizában kért kölcsön vonatkozásában árfolyamváltozásból eredően a kölcsön adósának árfolyamkockázata keletkezik – megértették és tudomásul veszik.

[22] A 2009. október 28-i közjegyzői okiratba foglalt szerződésmódosításra a szerződés megkötését követően bekövetkezett kedvezőtlen árfolyamváltozásra tekintettel került sor. Az I. kölcsönrésszel kapcsolatban fennálló lejárt tartozást, meg nem fizetett késedelmi kamatot a szerződésmódosítás szerint a hitelező tőkésítette és azt nem esedékes tőketartozásként tartotta nyilván. A lejárt tőketartozások lejáratának időpontját a felek módosították azzal, hogy a hitelező 2009. november 15.-2012. január 15-i időpontra, azaz 26 hónapra türelmet időt biztosított azzal, hogy az I. r. alperes Lakossági Hitelezési Üzletszabályzatának megfelelően 2009. november 15-én a kölcsönt újra ütemezik, az adósnak az újra ütemezést követően az első törlesztési kötelezettsége 2009. december 15-ével válik esedékessé.

[23] Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság ítélete az érdemi felülbírálatra alkalmas, a fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos:

[24] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli jogviszonyt a szerződés megkötésekor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kell elbírálni. Helytállón rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy az általános szerződési feltételek a szerződés 15.6. pontja alapján ez egyedi szerződés részévé váltak.

[25] Az ítéltábla az árfolyamkockázati tájékoztatás „tisztességtelenségével” kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az arra alapított kereseti kérelmek kapcsán felvetődő kérdés vizsgálata az EUB határozataiban is kimutathatóan egyre mélyebben kibontott értelmezés, valamint a nemzeti bíróságok, így különösen a Kúria joggyakorlata tükrében folyamatosan elvégzendő. Az I. r. alperes által utólag rekonstruálható tartalommal a szerződés 15.1. pontjában adott árfolyamkockázati tájékoztatás az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára egyértelmű volt azzal kapcsolatban, hogy a devizaalapú kölcsön árfolyamkockázata valós és az kizárólag az adóst terheli. A felperesek érvelésével szemben az árfolyamkockázati tájékoztatónak nem kell kitérnie sem a deviza árfolyamának korábbi, sem jövőben várható trendjére. Ilyen követelményt sem a nemzeti jog, sem a felperesek által hivatkozott EUB döntések nem támasztottak az árfolyamkockázati tájékoztatóval szemben. A 6/2013. PJE-ből követően a pénzügyi tájékoztatási kötelezettsége nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, annak realitására, valószínűségére. Ezért a felpereseknek az ezzel kapcsolatban az elsőfokú eljárás során és a fellebbezésben előadott érvelése nem ad alapot az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására.

[26] Oszítja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját azzal kapcsolatban, hogy az I. r. alperes az árfolyamkockázattal összefüggésben a szükséges tájékoztatást a felperesek számára megadta, így az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés tisztességtelenségére alapított kereseti kérelem nem lehetett alapos. A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy szóbeli tájékoztatásra nem került sor. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat helytállón mérlegelve jutott arra az álláspontra, hogy a pénzügyi szóban is tájékoztatta a fogyasztókat az

árfolyamkockázatról. Kétségtelen, hogy a szóbeli tájékoztatás tartalmát a tanúk pontosan már tudták felidézni, vallomásaik alapján azonban az volt megállapítható, hogy a szóbeli tájékoztatás nem állt ellentétben a szerződést 15.1. pontjában írásban is rögzített tájékoztatással. Az ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy a szerződéskötést megelőzően, több mint egy hónappal aláírt kölcsönkérelemben a felperesek elismerték, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban az I. r. alperestől felvilágosítást kaptak. A szerződés 15.1. pontja szerinti árfolyamkockázati tájékoztatás ennek tükrében vizsgálendő. A fellebbezésben hivatkozott a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.118/2019/13. és Pf.IV.20.113/2019/10/I. számú ítélete, továbbá a BDT.2019.4090. számú eseti döntés a jelen eljárásban nem irányadó, tekintettel arra, hogy a hivatkozott perekben más pénzügyi intézet és más tartalommal adott tájékoztatást a fogyasztók számára. A BDT.2019.4090. nem értelmezhető úgy, hogy kizárólag csak az abban ismertetett árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás tekinthető tisztességesnek. Az I. r. alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás alkalmas volt arra, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára egyértelmű legyen: az árfolyamkockázat valós, az kizárólag őt terheli, annak nincs felső határa, az árfolyam kedvezőtlen változása a törlesztőrészek összegének előre nem látható mértékű növekedését eredményezheti.

[27] A felperesek az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás körén belül alaptalanul hivatkoztak az intervenció sávval kapcsolatos figyelemfelhívás elmaradására is, tekintettel arra, hogy az intervenció sávnak az euró alapú hiteleknel volt jelentősége, míg a jelen szerződés CHF alapú.

[28] A felperesek hivatkoztak arra is, hogy tisztességtelen az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás, ha az nem egységesen jelenik meg, hanem több különböző, a szerződésben elszórt rendelkezés együttes értelmezésével állapítható csak meg, hogy milyen tartalommal bír. A jelen perbeli esetben azonban erről nincs szó, a szerződés egy helyen, a 15.1. pontban tartalmazta az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást.

[29] Osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját teljes körűen azzal kapcsolatban, hogy a perbeli szerződés valamennyi, a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjában meghatározott elemet tartalmazta. A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződés tárgya csak forintban fejezhető ki. A szerződés 1.1. pontja, valamint 2. pontja és 7. pontja a kölcsön tárgyát egyértelműen meghatározta svájci frankban. A kirovó pénznem tehát a svájci frank, ehhez képes azonban nem volt akadálya annak, hogy a kölcsön tényleges folyósítására a szerződés 3.2. pontja illetőleg 8.2. pontja szerinti feltételek teljesülése esetén forintban kerüljön sor. A felperesi érveléssel szemben a szerződés 3.2. pontja és 8.2. pontja alapján a kölcsön forintban meghatározott összege is kiszámítható. A szerződés – amint arra az elsőfokú bíróság is rámutatott – meghatározta mind a THM, mind a költség, az induló ügyleti kamat, járulék éves százalékban kifejezett mértékét, valamint mindkét kölcsönrész vonatkozásában a törlesztőrészek számát, összegét CHF-ben kifejezve, továbbá a törlesztési időpontokat is. Az ítéltábla teljes körűen osztva a törvényszéknek az ezzel kapcsolatban kifejtett érvelését utal arra, hogy a Kúria Pfv.I.20.550/2019/5. számú döntése szerint a devizaalapú kölcsön- vagy hitelszerződések esetén a kölcsönösszeg folyósításának későbbi (a szerződés megkötése utáni) időpontja miatt az ügyleti kamat szerződéskötéskor közölt mértéke tájékoztató jellegű még akkor is, ha az egyedi sajátosságok következtében a kamat mérték esetleg azonos a folyósításkori hirdetményben közölt mértékkel.

[30] A szerződés 5.3. pontja, illetőleg 10.3. pontja egyértelműen meghatározta a kezelési költséget, annak kiszámítási módját, százalékos mértékét, figyelemmel a szerződés részévé vált Lakossági Hitelezési Üzletszabályzat I.12.3. pontjában írtakra is. A szerződéskötés időpontjában hatályos 41/1997. (III.5.) Korm.rendelet kifejezetten lehetővé tette a pénzüintézetek számára, hogy kezelési költséget számítsanak fel és vegyenek figyelembe a THM meghatározása során. Tekintettel arra, hogy az I.r. alperesnek a szerződés 3.2. és 8.2. pontjában meghatározott feltételek teljesüléséig a kölcsön összegét rendelkezésre kellett tartania, majd azt folyósítania kellett a szerződéses állományt pedig a futamidő teljes időtartama alatt kezelte, az nem állapítható meg, hogy a kezelési költség címén felszámított összeggel szemben semmilyen ellenszolgáltatás nem állt. A II. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan utalt arra, hogy az EUB C-621/17. számú döntéséből következően az, hogy a kezelési költség és folyósítási jutalék ellenében nyújtott szolgáltatást a szerződés nem részletezi, nem jelenti azt, hogy e szerződési feltételek nem felelnek meg a 93/13 irányelv 4. cikkének (29) bekezdésében és 5. cikkében előírt átláthatóság követelményének, amennyiben a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető vagy levezethető a teljes egészében tekintett szerződésből. Az, hogy a szerződési feltételek nem teszik lehetővé a kezelési költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosítását, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményével ellentétben. Ezért a felperesek e körben tett fellebbezési érvelése sem alapos.

[31] A devizaalapú szerződés a felperesek által is hivatkozott 6/2013. PJE-ből következően önmagában a szerződéses konstrukciónál fogva nem ütközik jóerkölcsbe, nem leplez befektetési szerződést és nem irányul lehetetlen szolgáltatásra sem. Ezért az e körben kifejtett fellebbezési érvelés sem lehet alapos.

[32] A felperesek hivatkoztak arra is a jogorvoslati kérelmükben, hogy az árfolyam kedvezőtlen változása indokoltta tett volna, hogy az I.r. alperes a fennálló kölcsöntartozást forintra átváltsa. Ezzel szemben azonban az állapítható meg, hogy a felek éppen az árfolyamváltozás kedvezőtlen hatására figyelemmel a kölcsönszerződést utóbb részben módosították, a felperesek jövőbeli fizetési kötelezettségeit már erre tekintettel határozták meg. A szerződésmódosítás a felek akaratának megfelelt, ezért a felperesek utóbb nem hivatkozhatnak arra, hogy a szerződés más tartalommal történő módosítása lett volna szükséges.

[33] Oszítja az ítéltábla a törvényszék álláspontját azzal kapcsolatban is, hogy a felpereseknek az az érvelése, hogy I. r. alperes belső információkat használt fel, illetőleg a szerződéskötés során egyéb megtévesztő módon járt el, konkrét felperesi tényelőadás hiányában nem volt a perben vizsgálható. Egyetért az ítéltábla azzal is, hogy a hitelbírálati eljárás lefolytatásának elmaradása vagy nem megfelelő lefolytatása nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét még akkor sem, ha az egyébként megállapítható.

[34] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[35] A törvényszék tévesen határozta meg a pertárgy értékét. Kétségtelen, hogy a felperesek a keresetüket a szerződés teljes érvénytelenségére alapították, ugyanakkor a szerződés érvényessé nyilvánítását azzal kérték, hogy a bíróság állapítsa meg milyen összegű a fennálló tartozásuk. A 2014. évi XL. törvény 37. § (1) bekezdése szerint a törvény hatálya alá tartozó szerződések érvénytelensége tárgyában kereset csak úgy terjeszthető el, ha a fél az érvénytelenség jogkövetkezményeként alkalmazott elszámolás körén belül összecszerően is megjelölt határozott kérelmet nyújt be a bírósághoz. Ezért a jelen eljárásban a pertárgy értéke nem a törvényszék által figyelembe vett 5.000.000,-Ft, hanem a kereseti kérelemben a felperesek által állított elszámolás eredményeként mutatkozó 2.166.744,-Ft. Erre tekintettel az ítéltábla a perköltség vonatkozásában a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletét részben megváltoztatta és az I-II. r. felpereseket egyetemlegesen 130.000,-Ft elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Az így számított pertárgyérték alapján köteles a másodfokú eljárásban vesztes I-II. r. felperes a Pp. 239. § és 78. § (1) bekezdés, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezés illeték állam javára való megfizetésére, valamint a II. r. alperes javára perköltség fizetésére. Az ügyvédi munkadíj ÁFÁ-t magában foglaló összegéről az ítéltábla a 32/2003. (VI.22.) IM. rendelet alapján határozott. Az I. r. alperes javára másodfokú perköltséget az ítéltábla nem állapított meg, tekintettel arra, hogy az I. r. alperes a másodfokú tárgyaláson nem jelent meg, írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Győr, 2021. május 12.

Dr. Zámbó Tamás sk.

Dr. Szalay Róbert sk.

Dr. Szabó Péter sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró